

Załącznik nr 1

Fragment „Nad Niemnem” Eliza Orzeszkowa

„Równinę przerzynały drogi białe i trochę zieleniejące od z rzadka porastającej je trawy; ku nim, niby strumienie ku rzekom, przybiegały z pól miedze, całe błękitne od bławatków, żółte od kamioli¹, różowe od dzięcieliny² i smółek³. Z obu stron każdej drogi szerokim pasem białały bujne rumianki i wyższe od nich kwiaty marchewnika⁴, słały się w trawach fioletowe rohule⁵, żółtymi gwiazdkami świeciły brodawniki⁶ i kurze ślepoty, liliowe skabiozy polne wylewały ze swych stulistnych koron miodowe wonie, chwiały się całe lasy słabej i delikatnej mietlicy⁷, kosmate kwiaty babki stały na swych wysokich łodygach rumianością i zawadiacką postawą stwierdzając nadaną im nazwę kozaków. Za tymi pasami roślinności dzikiej cicho w cichej pogodzie stało morze roślin uprawnych. Żyto i pszenica miały kłosa jeszcze zielone, lecz już osypane drżącymi różkami, których obfitość wróżyła urodzaj; niższe znacznie od nich, rumianym kwiatem gęsto usiane, słały się na szerokich przestrzeniach liściaste puchy koniczyny; puchem też, zda się, ale drobniejszym, delikatniejszym, z zielonością tak łagodną, że oko pieściła, młody len pokrywał gdzieniegdzie kilka zagonów, a żółta jaskrawość kwitnącego rzepaku wesołymi rzekami przepływała po łąkach niskich jeszcze owsów i jęczmion.”

1 kamiola – pospolita roślina łąkowa, przytulina żółta.

2 dzięcielina – ludowa nazwa dzikiej koniczyny.

3 smółka – bylina z rodziny goździkowatych o czerwonych kwiatach.

4 marchewnik – wyraz pochodzący z gwary białoruskiej, roślina leśna.

5 rohula – ostróżka.

6 brodawnik – mniszek, zioło z charakterystycznym puchem wieńczącym łodygę, zawierające sok mleczny.

7 mietlica – pastewna trawa.